

Αυτή η έκδοση έχει εκδοθεί με την
οικονομική υποστήριξη του
προγράμματος Ισότητας και
Ιθαγένειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Χαρτογράφηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για τις κοινότητες των Ρομά

Επιχειρηματικές ιδέες

Πληροφορίες έργου

Ακρώνυμο έργου:	SERCo
Τίτλος έργου:	Κοινωνική επιχειρηματικότητα για τις κοινότητες
Αριθμός συμφωνίας:	JUST/2014/RDIS/AG/DISC/8096
Ιστοσελίδα έργου:	www.serco-project.eu
Συντάκτης – εταίρος:	Ιταλία
Αναφορά έκδοσης:	3.0
Ημερομηνία προετοιμασίας:	20/11/2016

Document history:

Ημερομηνία	Έκδοση	Εταίρος/οι	Περιγραφή
20/11/2016	1.0	Idea Rom Onlus	
12/02/2017	2.0	Idea Rom Onlus	
20/03/2017	3.0	Idea Rom Onlus	
26/04/2017	4.0	Idea Rom Onlus	

Περιεχόμενα

Περιγραφή έργου.....	6
Κοινωνική επιχείρηση.....	9
Αγοράστε ένα Δώστε ένα.....	11
Υποστήριξη τοπικών φορέων και δομών.....	12
Δωρεές στην Κοινότητα.....	14
Επιχειρηματικές Ιδέες.....	15
Κλειδιά για την επιτυχία.....	20

Περίληψη των κυριότερων σημείων

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αυξανόμενο ενδιαφέρον για κοινωνικές επιχειρήσεις σε ολόκληρη την Ευρώπη. Ο ρόλος των κοινωνικών επιχειρήσεων μπορεί να βοηθήσει στην αντιμετώπιση των προβλημάτων ανεργίας στις κοινότητες των Ρομά.

Μέσα στην κοινότητα των Ρομά υπάρχουν πολλές διαφορετικές τέχνες και χόμπι. Από τη συγκομιδή των αποβλήτων μέχρι τη φροντίδα των ηλικιωμένων, οι δραστηριότητες αυτές έχουν ισχυρό κοινωνικό αντίκτυπο τόσο εντός όσο και εκτός της κοινότητας. Ένα πρότυπο κοινωνικής επιχειρηματικότητας, από τη φύση του, μπορεί να ενισχύσει αυτού του είδους την επίδραση. Είναι ένας τρόπος επιχειρηματικής δραστηριότητας που όχι μόνο φαίνεται να αποκομίζει κέρδη, αλλά δίνει έμφαση στις κοινωνικές σχέσεις που δημιουργούνται, καθώς μπορεί να είναι ένας τρόπος για να προωθηθεί η κοινωνική ένταξη και η ενδυνάμωση της κοινότητας των Ρομά.

Αυτό το έγγραφο απευθύνεται σε όσους ενδιαφέρονται να ξεκινήσουν μια κοινωνική επιχείρηση εντός της κοινότητας των Ρομά.

Πρώτα απ' όλα, είναι σημαντικό να κατανοήσουμε τι είναι μια κοινωνική επιχείρηση, πώς λειτουργεί και ποιοι είναι οι νόμοι που διέπουν αυτού του είδους την εργασία. Υπάρχουν διαφορετικά είδη κοινωνικών επιχειρήσεων, αυτού του είδους η γνώση θα βοηθήσει την επιλογή του μελλοντικού επιχειρηματία.

Τα καλά παραδείγματα και οι ορθές πρακτικές δείχνουν ότι είναι δυνατό για τους Ρομά να ξεκινήσουν μια επιχείρηση, που δεν είναι μια ουτοπία και είναι ένας καλός τρόπος για την κοινωνική ένταξή τους.

Το παρόν έγγραφο πρέπει να θεωρηθεί ως ένα πρώτο εγχειρίδιο οδηγιών που έχει ως στόχο να βοηθήσει εκείνους που θέλουν να ξεκινήσουν μια κοινωνική επιχειρηματικότητα.

Περιγραφή έργου

Το έργο προωθεί την κοινωνική οικονομία ως αποτελεσματικό εργαλείο για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη των κοινοτήτων των Ρομά:

- 1) στην ανάλυση των δυνατοτήτων εφαρμογής πρακτικών κοινωνικής οικονομίας στις κοινότητες των Ρομά, από κοινωνική, οικονομική και θεσμική άποψη,
- 2) στη συμμετοχή πολιτικών ιθυνόντων και δημοσίων υπαλλήλων και στην κατάρτιση διαμεσολαβητών Ρομά για την ανάπτυξη κοινωνικών επιχειρήσεων και
- 3) στη βοήθεια των κοινωνικών επιχειρηματικών πρωτοβουλιών των Ρομά και στην προώθηση της κοινωνικής οικονομίας στις κοινότητες των Ρομά και στο ευρύτερο κοινό.

Οι εταίροι του έργου SERCo αναγνωρίζουν ότι η κοινωνική επιχειρηματικότητα μπορεί να αποτελέσει λύση στα διάφορα ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι Ρομά, αφού:

- βοηθά στην επίλυση ορισμένων υφιστάμενων αναγκών της κοινότητας,
- διευκολύνει την κατάρτιση στην εργασία,
- χρησιμοποιεί τοπικούς πόρους και επιτρέπει την ανάπτυξη περισσότερων επιχειρηματιών,
- υποστηρίζει τις παραδοσιακές τέχνες,
- αυξάνει το επίπεδο προσόντων και εκπαίδευσης,
- τονώνει την αλληλεγγύη και οδηγεί στη βελτίωση των σχέσεων μεταξύ των μελών της κοινότητας,
- αντιπροσωπεύει μια μέθοδο αυτοβοήθειας και
- επιτρέπει την πρόσληψη ατόμων σε ευπαθείς καταστάσεις.

Τα βασικά παραδοτέα του έργου είναι:

- κατευθυντήριες γραμμές για την κοινωνική επιχειρηματικότητα των Ρομά,
- προγράμματα κατάρτισης των διαμεσολαβητών,
- ένα προς ένα καθοδήγηση για την ανάπτυξη κοινωνικής επιχειρηματικότητας,
- SERCO VLE για αμοιβαία μάθηση,
- Δημόσιες εκδηλώσεις στρογγυλής τραπέζης και ημερίδες ενημέρωσης και
- Δίκτυο για την κοινωνική

οικονομία των Ρομά.

Έταιροι SERCO:

- Κέντρο Ερευνών Πανεπιστημίου Πειραιώς, / www.kep.unipi.gr, Ελλάδα – SERCo Συντονιστής

- IDEA ROM ONLUS, www.idearom.it, Ιταλία
- CESIE, www.cesie.org, Ιταλία
- Το Ευρωπαϊκό Γραφείο Πληροφοριών για τους Ρομά -ERIO , www.erionet.eu, Βέλγιο

- Κέντρο Διαθρησκευτικού Διαλόγου και Ανοχής “AMALIPE”, www.amalipe.com,
Βουλγαρία
- Fundacio Privada Pere Closa, www.fundaciopereclosa.org, Ισπανία
- Ίδρυμα Ανοχής και Αλληλεγγύης (TMAF), Βουλγαρία
- Four Elements, www.4-elements.org, Greece
- Ένωση για την προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης PAKIV (ACPSI PAKIV), www.pakiv.ro,
Ρουμανία

Κοινωνική επιχείρηση

Ορισμός της κοινωνικής επιχείρησης:

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χαρακτηρίζει την κοινωνική επιχείρηση ως φορέα στην κοινωνική οικονομία, ο κύριος στόχος της οποίας είναι να έχει κοινωνικό αντίκτυπο παρά να αποφέρει κέρδος για τους ιδιοκτήτες ή τους μετόχους της. Για αυτό τον λόγο η κοινωνική επιχείρηση, λειτουργεί με την παροχή αγαθών και υπηρεσιών για την αγορά με επιχειρηματικό και καινοτόμο τρόπο και χρησιμοποιεί τα κέρδη της κυρίως για την επίτευξη κοινωνικών στόχων. Διαχειρίζεται με ανοικτό και υπεύθυνο τρόπο σε ότι αφορά –ειδικότερα- τους εργαζομένους, τους καταναλωτές και τους ενδιαφερόμενους που επηρεάζονται από τις εμπορικές της δραστηριότητες.

Σύμφωνα με τον καθηγητή Muhammad Yunus, η κοινωνική επιχείρηση μπορεί επίσης να οριστεί ως επιχείρηση που δημιουργήθηκε και σχεδιάστηκε για να αντιμετωπίσει ένα κοινωνικό πρόβλημα. Μια κοινωνική επιχείρηση είναι οικονομικά αυτοσυντηρούμενη και τα κέρδη της επανεπενδύονται στην επιχείρηση με στόχο την αύξηση της κοινωνικής αλληλεπίδρασης.

Υπάρχουν διαφορετικοί ορισμοί της κοινωνικής επιχείρησης, για παράδειγμα σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Ένωση, μια κοινωνική επιχείρηση είναι ένας φορέας στην κοινωνική οικονομία, ο κύριος στόχος της οποίας είναι να έχει κοινωνικό αντίκτυπο, αντί να παράγει κέρδος για τους ιδιοκτήτες ή τους μετόχους της. Λειτουργεί με την παροχή αγαθών και υπηρεσιών για την αγορά με επιχειρηματικό και καινοτόμο τρόπο και χρησιμοποιεί τα κέρδη της κυρίως για την επίτευξη κοινωνικών στόχων. Διαχειρίζεται με ανοικτό και υπεύθυνο τρόπο σε ότι αφορά –ειδικότερα- τους εργαζομένους, τους καταναλωτές και τους ενδιαφερόμενους που επηρεάζονται από τις εμπορικές του δραστηριότητες.

Πώς λειτουργεί η κοινωνική επιχείρηση;

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις μπορούν να επιλέξουν να λειτουργούν είτε ως κερδοσκοπικοί είτε ως μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί.

Στην περίπτωση των **κερδοσκοπικών οργανισμών** τα κέρδη προέρχονται από τη χρηματοδότηση των επενδυτών, οι οποίοι πρέπει να εξοφληθούν μέσω μετοχών ή μερισμάτων. Σε αυτές τις ρυθμίσεις είναι απαραίτητο να βρεθεί ένας τρόπος για να γίνει η επιχείρηση κερδοφόρος, όχι μόνο ευεργετική, σε μια κοινωνική αποστολή.

Οι **μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί** έχουν περισσότερο περιθώριο ελιγμών. Η χρηματοδότησή τους προέρχεται από δωρεές, είτε από ιδιώτες, ιδρύματα ή εταιρείες. Αντί για οικονομική

απόδοση, αυτοί οι χορηγοί αναμένουν να δουν μια κοινωνική απόδοση της επένδυσής τους. Ένα μειονέκτημα, ωστόσο, είναι ότι τα μη κερδοσκοπικά οφέλη εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από δωρεές, οι οποίες μπορεί να μην είναι πάντα σταθερές.

Είναι ενδιαφέρον ότι υπάρχει επίσης ένας μεσαίος δρόμος. Ορισμένες επιχειρήσεις θα δημιουργήσουν ένα κερδοσκοπικό υποκατάστημα για να συγκεντρώσουν χρήματα και να υποστηρίξουν την ανάπτυξη, ενώ παράλληλα θα έχουν ένα μη κερδοσκοπικό υποκατάστημα που θα επικεντρώνεται στους κοινοτικούς στόχους τους, πράγμα που τους επιτρέπει να αναζητούν βοήθεια από τους χορηγούς βοήθειας. Το οποίο λειτουργεί καλύτερα και αυτό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον τύπο της επιχείρησης, τους στόχους της και πόση χρηματοδότηση θα χρειαστεί για να τα φτάσει τους στόχους. Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι υπάρχουν διαφορετικοί νόμοι σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες σχετικά με την πραγματοποίηση κάποιων κερδών για οντότητες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Ενώ τα μη κερδοσκοπικοί και οι κερδοσκοπικοί οργανισμοί είναι η μεγαλύτερη πλειοψηφία, υπάρχει ένα ευρύ φάσμα επιχειρηματικών μοντέλων που δημιουργούν μεγάλη ποικιλομορφία στον τρόπο με τον οποίο οι επιχειρήσεις επιστρέφουν, βρίσκουν χρηματοδότηση και λειτουργούν καθημερινά. Η κατανόηση των ωφελειών και των πιθανών προβλημάτων ορισμένων από τα πιο δημοφιλή μοντέλα είναι το κλειδί για την οικοδόμηση της μελλοντικής κοινωνικής σας επιχείρησης, καθώς θα θελήσετε είτε να μιμηθείτε μερικά από αυτά τα στοιχεία είτε να αποφύγετε τα προβλήματα που σχετίζονται με αυτά μέσα από τον καλύτερο σχεδιασμό και οργάνωση.

Αγοράστε ένα Δώστε ένα

Αγοράστε ένα Δώστε ένα, είναι ένα πολύ γνωστό μοντέλο κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Σε αυτό το μοντέλο, κάθε φορά κάποιος αγοράζει ένα αγαθό, ο ίδιος τύπος του αγαθού αυτού θα δωρηθεί σε κάποιον που το χρειάζεται.

Ενώ αγοράζετε ένα, δώστε ένα φαίνεται σαν ένας σταθερός τρόπος για να ανταμείψετε τους καταναλωτές και να βοηθήσετε άτομα που μειονεκτούν για να λάβουν τη βοήθεια που χρειάζονται. Δεν είναι όμως ένα τέλειο μοντέλο και για αυτό πρέπει να εφαρμόσει προσεκτικά.

Μία από τις μεγαλύτερες αδυναμίες του αγοραστικού αυτού μοντέλου που αναφέρθηκε παραπάνω, είναι το γεγονός ότι χρησιμοποιώντας ένα τέτοιο μοντέλο με τους συνεπαγόμενους περιορισμούς του, αλλάζει τα πραγματικά προβλήματα γύρω από ένα κοινωνικό ζήτημα. Παρέχοντας σε ένα παιδί ένα δωρεάν ζευγάρι παπούτσια μπορεί να το βοηθήσεις, δεν επιλύεις όμως τα βαθύτερα προβλήματα και αίτια, όπως η φτώχεια και τα οικονομικά ζητήματα. Ορισμένοι επικριτές ισχυρίστηκαν ακόμη και ότι χειροτερεύουν τα πράγματα, καθώς μέσα από αυτό το μοντέλο ίσως υποτιμώνται οι τοπικοί έμποροι.

Όλο αυτό που συμβαίνει δεν φαίνεται να έχει επηρεάσει τους καταναλωτές -τουλάχιστον όχι ακόμα- καθώς η επωνυμία παραμένει απίστευτα δημοφιλής και συχνά μιμείται, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι το ενδιαφέρον για το εμπορικό σήμα δεν θα συνεχίσει να εξελίσσεται αν οι καταναλωτές αποφασίσουν ότι μπορούν να αγοράζουν καλύτερα παπούτσια (ή οποιοδήποτε άλλο προϊόν) από μία άλλη εταιρεία που διαθέτει ένα καλύτερο μοντέλο.

Υποστήριξη τοπικών φορέων και δομών

Ένας άλλος συνηθισμένος τρόπος με τον οποίο οι επιχειρήσεις επιδιώκουν μια κοινωνική αποστολή είναι η εστίαση στην υποστήριξη τοπικών επιχειρήσεων, παραγωγών και προμηθευτών. Αυτή η στρατηγική όχι μόνο ενισχύει την τοπική οικονομία αλλά, ανάλογα με το προϊόν, μπορεί επίσης να μειώσει το έλλειμα και να προωθήσει έναν πιο βιώσιμο και φιλικό προς το περιβάλλον τρόπο για να κάνει κανείς επιχειρήσεις.

Η συνεργασία με τις τοπικές επιχειρήσεις και τους επιχειρηματίες έχει πολλά οφέλη και μπορεί να βοηθήσει στην οικοδόμηση μιας πιστής καταναλωτικής βάσης, αλλά δεν είναι πάντα εύκολη. Αναζητώντας αυτούς τους επιχειρηματίες, οικοδομώντας τις μακροχρόνιες σχέσεις και παρέχοντας δυνατότητα εύρεσης αρκετών εμπορευμάτων για την κάλυψη των αναγκών των καταναλωτών, μπορεί να γίνει μία δύσκολη συνθήκη, ειδικά όταν εργάζεστε σε καθαρά τοπική κλίμακα. Μπορεί απλά να μην υπάρχουν αρκετά προϊόντα ετοιμοπαράδοτα ή οι εποχιακές διακυμάνσεις μπορεί να καταστήσουν αδύνατη τη διατήρηση της συνέπειας στη διαθεσιμότητα.

Για μερικά κέρδη, μπορεί να μην έχει οικονομικό νόημα και μόνο όσοι διαθέτουν ένα ισχυρό οικολογικό επωνυμία μπορεί να δικαιολογήσουν το πρόσθετο κόστος που μπορεί να

μετακυλίσσει στους καταναλωτές. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι, επειδή ορισμένα τοπικά και βιώσιμα προϊόντα είναι ακριβότερα, δεν θα μπορούν όλοι οι καταναλωτές να πληρώσουν για να τα αποκτήσουν μαζί με όλα όσα συνδέονται με αυτά. Αυτό μπορεί να περιορίσει την αγορά και μπορεί να δυσχεράνει την κλιμάκωση και την περαιτέρω ανάπτυξη.

Ορισμένα από τα οφέλη της υποστήριξης των τοπικών επιχειρήσεων περιλαμβάνουν:

- Δημιουργία θέσεων εργασίας και μισθών,
- Βοήθεια στην οικοδόμηση κοινοτήτων,
- Ηθική επιλογή,
- Βελτίωση τοπικής οικονομίας και
- Ποικιλομορφία προϊόντων.

Δωρεές στην Κοινότητα

Θέλετε να ξεκινήσετε μια επιχείρηση κερδοσκοπικού χαρακτήρα που δεν επικεντρώνεται μόνο στην παραγωγή χρημάτων; Ένας από τους ευκολότερους και πιο δημοφιλείς τρόπους για να το πετύχετε αυτό, είναι να δώσετε κάποια από τα κέρδη πίσω στην κοινότητα με τη μορφή δωρεών, προϊόντων ή υπηρεσιών από εθελοντές εργαζομένους.

Ωστόσο, η επιστροφή αυτή δεν πρέπει να είναι μόνο οικονομική. Ο οργανισμός θα μπορούσε να χρηματοδοτεί υπηρεσίες για την επαγγελματική κατάρτιση, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και άλλες υπηρεσίες για όσους έχουν κάποια μορφή αναπηρίας, ή δεν έχουν επαρκή εκπαίδευση ή αντιμετωπίζουν πολλές προκλήσεις στην εύρεση θέσεων εργασίας.

Η πιθανή ανωτέρω επιστροφή στην κοινότητα δεν είναι πάντα τόσο εύκολη όσο φαίνεται. Για να λειτουργήσει αυτό το μοντέλο, οι επιχειρήσεις πρέπει να είναι σε θέση να εξισορροπήσουν τα κέρδη και τον σκοπό και να βρουν ένα προϊόν ή μια αγορά που δεν έχει ακόμη καλυφθεί από μία άλλη επιχείρηση. Πρέπει επίσης να είναι σε θέση να ποσοτικοποιήσουν εύκολα τα οφέλη που προσφέρουν σε μια τοπική κοινότητα και να εξασφαλίσουν ότι η χρηματοδότηση, τα αγαθά ή η υπηρεσία που παρέχουν σε μια κοινότητα έχουν στην πραγματικότητα το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα. Αν δεν είναι σε θέση να πράξει μία επιχείρηση όλα τα παραπάνω, είναι σχεδόν αδύνατο να οικοδομηθεί μια επωνυμία και να καλλιεργήσει την πίστη των πελατών.

Επιχειρηματικές Ιδέες

Μέσα στην κοινότητα των Ρομά υπάρχουν πολλές θέσεις εργασίας που χαρακτηρίζονται από έλλειψη επαγγελματισμού και αναγνώρισης. Συχνά, υπάρχουν μέλη της κοινότητας που φροντίζουν τους ηλικιωμένους, αναπτύσσοντας έτσι δεξιότητες και ικανότητες παρόμοιες με εκείνες που έχουν σπουδάσει και εργάζονται στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα. Μια άλλη κοινή δραστηριότητα είναι η ανάκτηση και η επαναχρησιμοποίηση των αποβλήτων. Πρόκειται για δραστηριότητες που έχουν έντονο θετικό αντίκτυπο στο περιβάλλον. Σε έναν κόσμο όπου παράγουμε ολοένα και περισσότερα απόβλητα, μια εταιρεία που ασχολείται με την ανανέωση και αποκατάσταση των αστικών περιοχών θα μπορούσε να αποκτήσει μεγάλο κοινωνικό αντίκτυπο.

Μέσω ενός σχεδίου κοινωνικής επιχειρηματικότητας θα ήταν δυνατή η αναγνώριση και η νομιμοποίηση των δραστηριοτήτων που εκτελούνται καθημερινά από τους Ρομά. Αυτός ο τύπος δραστηριοτήτων μπορεί να καθορίσει την οριστική είσοδο σε απασχόληση πολλών νέων Ρομά ατόμων. Την ίδια στιγμή, θα μπορούσε να είναι ένα παράδειγμα για όλους εκείνους που αναγκάζονται να εργάζονται στο περιθώριο και μπορεί με αυτό τον τρόπο να αποκτηθεί σταθερότητα στο μοντέλο της κοινωνικής επιχείρησης.

Ένα συγκεκριμένο παράδειγμα του παραπάνω μοντέλου μπορεί να βρεθεί στο Τορίνο. Ο Ζαΐμ είναι ένας άνδρας Ρομά που πάντα εργαζόταν για τη συγκομιδή των αποβλήτων. Στην αρχή, ο Ζαΐμ έκανε αυτή τη δουλειά χωρίς τις απαραίτητες άδειες για να πραγματοποιήσει τέτοιες δραστηριότητες στην Ιταλία. Αυτό οδήγησε σε μια σειρά αρνητικών συνεπειών, όπως τα πρόστιμα και οι δικαστικές δίκες, που τον ώθησαν τελικά να γίνει μέλος ενός κοινωνικού συνεταιρισμού, που ονομάζεται Consorzio Equo, προκειμένου να συνεχίσει να κάνει την ίδια δουλειά αλλά χρησιμοποιώντας ορισμένα από τα νομικά πλεονεκτήματα και ευκαιρίες. Μεταξύ αυτών των ευκαιριών ήταν η δυνατότητα σύναψης συμβάσεων με μεγάλες τοπικές βιομηχανίες όπως η Fiat Chrysler Automobiles (FCA) ή ιδρύματα όπως ο Δήμος του Τορίνο. Τέτοιου είδους ευκαιρίες δεν ήταν διαθέσιμες όταν η δραστηριότητα διεξήχθη πέραν των ορίων που θέτει η ιταλική νομοθεσία.

Είναι σημαντικό να συνεχίσουμε να τονίζουμε την κοινωνική σημασία μιας εργασίας όπως η συγκομιδή και η ανακύκλωση αποβλήτων. Δεδομένου ότι η λογική μιας κοινωνικής επιχείρησης, είναι να δώσει κάτι πίσω στις κοινότητες στις οποίες βρίσκεται η επιχείρηση, εργάζεται για την προστασία του περιβάλλοντος, η ρίψη στερεών αποβλήτων πρέπει να θεωρηθεί ως ένας σημαντικός τρόπος για να επιστραφεί κάτι στην κοινότητα.

Υπάρχουν στην Ευρώπη διάφορα παραδείγματα κοινωνικών επιχειρήσεων όπου εμπλέκεται η κοινότητα των Ρομά:

ΕΛΛΑΔΑ

Στην πρίζα

Μια ομάδα καινοτόμων νέων έχει δημιουργήσει την κοινωνική επιχείρηση «Στην πρίζα» που ασχολείται με την τεχνολογία και ειδικότερα με το ελεύθερο λογισμικό και την ανακύκλωση ηλεκτρονικών υπολογιστών. Προωθούν την επαναχρησιμοποίηση των υπολογιστών μαζί με την κατάλληλη χρήση του ελεύθερου λογισμικού, με στόχο την αύξηση του προσδόκιμου ζωής ενός υπολογιστή, μειώνοντας παράλληλα την κατανάλωση και τα ηλεκτρονικά απόβλητα. Σύμφωνα με τα μέλη της, δεν υπάρχουν αφεντικά και ανώτεροι. Όλες οι αποφάσεις σχετικά με τη λειτουργία του Socket, που λαμβάνονται εξίσου από τα μέλη του μέσω της συνέλευσης. Όπως σχολιάζουν χαρακτηριστικά, «είμαστε εργοδότες στο συνεταιρισμό, χωρίς να μας ανήκει. Το κεφάλαιο, ο χώρος, τα μηχανήματα, τα πάντα είναι μέρος του ίδιου του έργου, ανήκουν στον καθένα μας και ταυτόχρονα σε όλους μας ».

Additional revenue beyond the fixed costs and salaries of employees-members are added to the principal of collective and is not shared to its members at the end of the month as earnings. Their reward is the hourly rate that they have chosen as fair gain for our work. Possible surplus, is used to a reserve a fund for the cooperative's needs and also for the support of similar projects.

Υπερσύνδεσμος: <https://stinpriza.org/>

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Pchela

Bee project "Pchela" started four years ago in Hayredin Municipality, the region of the highest unemployment in Bulgaria. The idea was supported by the Open Society Institute, Making the Most of EU Funds for the Roma.

As of 2014 the Social enterprise "Pchela" is proud of its 27 trained beekeepers, 10 beekeeping jobs created in the poorest EU region and first several tons of honey that have been already sold at the market.

Link: <https://www.youtube.com/watch?v=nnAKkBvgFMI>

ITALY

Chikù

Set up in autumn 2014, CHIKÙ identifies itself as the first Italian-Roma restaurant in Italy, which combines the Neapolitan cuisine with that of the Balkans. The restaurant, which also acts as a cultural and social point, was set up in the very difficult and disadvantaged neighborhood of Naples "Scampia". The typical activities of a restaurant are combined at Chikù with cultural activities, such as multicultural cooking courses, book launches, round tables, seminars, etc.

The restaurant was set up by the Italian association "Chi rom e... chi no", which supports the dialogue between Roma and non-Roma people in Italy. The association was granted funding by the Italian Office against Discrimination and the Italian Department of Equal Opportunities

in 2010 to train 12 Roma and Italian women in intercultural cuisine. In 2013, the same association started the social enterprise that set up the restaurant in 2014.

Link: <http://chiku.it/>

Rom 1995

The Cooperative was set up by the volunteers of the association “Opera Nomadi”, as a follow-up of the project “Lacio Gave” (“The Good City” in Romanes language) which in 1997 trained Roma people in the city of Reggio Calabria about employment opportunities in the field of the environment and urban regeneration, to promote their access to employment.

The Cooperative now manages an area where re-usable waste is collected from the city. Moreover, the cooperative offers a service for the collection of bulky waste items, but most importantly they offer training and information in collaboration also with schools to raise awareness about environment protection and the need for recycling and reusing.

Link: <http://www.rom1995.it/>

Gipsy Queens

They are a group of young Roma women from Italy, who are passionate about cooking Roma dishes and promoting ancient flavours coming from Roma gastronomy. They usually organize caterings to different organizations and they also participate in seminars and conferences to overcome prejudices against the Roma community and to promote the labour inclusion of Roma people.

Not only is it an initiative that it is carried out for develop and promote the integration of the Roma community in the city and in society in general. On one hand, it tries to strengthen the self-esteem of women, and on the other hand, it tries to foment culture and Roma values, especially for the young people.

Link: <https://www.facebook.com/gipsyqueenssaporigitani/>

SLOVENIA

Kafeneva restaurant

The first Roma restaurant to be opened in Slovenia is called Romani Kafenava. It is a pilot project in Maribor and it started in 2014 employing up to 15 people, mostly local Roma who had never had a job. They were educated at a local high school in a project organized by the local non-profit institution, EPEKA.

Nowadays Kefanava is a very famous restaurant with excellent comments about its services in

websites such as Tripadvisor and is also presented in the official travel guide of Slovenia as an interesting place to eat.

Link: <https://euobserver.com/eu-elections/123908>

SPAIN

Uzipen

Another good example of entrepreneurship with Roma people as main actors and beneficiaries. UZIPEN is a fair labour society created and organized by Fundación Secretariado Gitano. UZIPEN is a social enterprise providing services within the field of cleaning, ancillary services, refurbishment and maintenance of buildings. They hold a professional and social commitment in the performance of their activities.

The setting up of this social business was in 2006, when it started as a project of integration and vocational re-training programme. The excellent results of the project in a very competitive sector have been recognized many times with awards as example of good practices from an entrepreneurship association and also as a way to show it is possible to create a successful company with a social action background and which help to redirect Roma social image and promote the social recognition of Roma culture.

Link: <http://www.uzipen.es/>

ROMANIA

La Tiganci

"La Tiganci" (The gypsies), Is the club restaurant where you can organize Rome-specific parties, book launches; launches of various activities and initiatives of Roma organizations.

"La Tiganci", The Rome-specific restaurant is located in Bucharest in sector 1.

Restaurant "La Tiganci" has a total of 12 employees of all Roma, chefs, waiters, and ambient orchestra.

Club "gypsy" Club Restaurant promotes in general the culture and traditions of Roma from Romania and is an example of good practices of a Roma organization.

Link: <https://www.facebook.com/latiganci/?fref=ts>

Other activities often considered mainly by Roma women relate to **catering, laundry and**

ironing services; while many young Roma are considering a job in the fields of **nurseries and urban agriculture.**

Low Cost Business Ideas:

- Catering
- Take- away (meal to to preparation)
- Alterations and sewing
- Cleaning services for homes and businesses
- Senior citizen assistance (elderly care)
- Flower shop
- Arts and Crafts
- Gardening service
- Babysitting
- Knitting, crocheting or quilting

Κλειδιά για την επιτυχία

There are many critical issues that such an ambitious project such as the creation of a social enterprise has to deal with. Therefore It is important for an individual to have a business plan, and clearly articulate:

1. The mission of your social enterprise
2. The outline of specific actions to achieve your goals and objectives
3. Establish targets for planning, measuring and improving performance
4. Project the necessary resources, costs and revenues of your program

The first is certainly the finding of the initial budget to build the company's starting capital. It is important to get rid of any expendable resource before starting an activity of this type. Depending on the type of business, one must be financially able to support the initial fixed capital and setting-up costs and, therefore, have the right number of employees and tools to complete the work.

Another major difficulty that must be faced is the lack of work orders. Making a clear agreement between the institutions and social enterprises, is a major step to ensure the work orders. The problem is that large companies that look on profit can afford to make extremely competitive prices. At this point company's social importance must be underlined, therefore, will not be limited to the performance of the given contract but will leave behind a number of benefits and immeasurable social links.

Βοηθητικού υπερσύνδεσμοι και πηγές:

http://www.forthsectordevelopment.org.uk/documents/New_BusPlanGuide.pdf

<http://www.socialbusinessmodelcanvas.com/>

<http://www.hbs.edu/newventurecompetition/Documents/SE-TrackDevelopingSEBusinessPlan2015.pdf>

<http://www.hbs.edu/newventurecompetition/Documents/SE-TrackDevelopingSEBusinessPlan2015.pdf>